

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Műfajtái árak:

Hónapra 100 leu, félre 50 leu, negyedévre 25 leu.

Helyes szám ára 2 leu.

Felolvas szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Konuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

JEGYZET.

Konferencia volt a kisantant államai, illetve ezek kormányzó politikusai, megbízottjai közt, a helyzetéről, a a jövőben követendő együttes politikájukról Belgrádban. A tanácskozásnak volt eredménye, sőt olyan eredménye, amely sokfelé meglepetést is okozott. Az egyik még az elején történt: a francia—csehszlovák szövetség megkötése. A másik a végén, a legutóbbi napokban, s ez az olaszok és jugoszlávok szerződése. Az előbbi Románia eddigi nagy barátja Franciaország kötötte, nem — a román kormánnyal, sőt minden valószínűség szerint, éppen ennek tudta nélkül. A másikat pedig két olyan állam képviselői, amely államok közt idáig, tudvaleg, erős érdeklentétek, surlódási felületek voltak. Mind a két szövetségben az egyik szerződő fél szláv, a régi és valószínűleg az új Oroszországnak is — a fajtság köteleke folytán — természetesen pretegnáltjai.

Mind ezek a jelenségek felvetik, aktuálisá teszik az ősi szláv probléma újabb átgondolásának szükségességét is. Szomszédai Romániának is, Magyarországnak is mindenfelől szlávok, a kik mind jobban összeszoruló gyűrűként fogják körül ezt a két külön fajú államot. A gyűrű pedig mindig szorult, a szlávok expanzív ereje tultorjed, áthatol a saját határain, a pánszláv imperiálmusz eszméje, gondolata, ha egyideig leankadtabbnak látszott is, készul új erőre kapni. Nem természetes gondolat volna-e hát, ha a két magára utalt, elszigetelt állam egymás között a megértés, a kapcsolatok lehetőségét igyekezne minél szorgosabban megkeresni? Azonban a természetes gondolat és az ugynevezett: „politika” egymásnak, úgy látszik, ellenséges. Ezért Románia és Magyarország egymást állandó gyanakvással nézi, itt is, ott is rosszindulatot, irredentizmust szimatolnak, a román kormány pedig következetesen tovább folytatja a magyar kultúra, a magyar iskolák ellen indított elfogultan szigoruskodó, letörésre irányuló politikáját!

A tavaszi remontálás. A tavaszi lébevásárlásokra vonatkozólag a hadügyminiszter a kolozvári állatnyesztési igazgatósághoz rendeletet intézett. Eszerint a hadügyminiszter az ország létenszükségének támogatása céljából, az évenkénti rendszeres remontálás mellett, tavasszal 3 éves csikókat fog bevásárolni közvetlenül a tenyésztőtől. Az eladási ajánlatok közvetlenül a hadügyminiszter remontálási osztályához (Ministerului de razboiu directia remonte Bucuresti) 1924 február 1-jg küldendők, miután március 1-én a bizottságok megkezdik munkájukat.

Székely népünk

mai helyzetéről, gondolkodásmódjáról, erkölcsi felfogásáról, templombajlásáról és korcsmalátogatásáról szomorú képet festett Ürmösi József unit. lelkész e lapok hasábjain. Sajnos, a kép, amit rajzolt, teljesen megfelel a valóságnak. Szakasztott úgy van mindennél, ahogy megírta cikkében. Nagyon sokan vannak, akik vasárnaponként nem a templomba mennek, hanem a korcsmákat népesítik be. S mi a következmény? Nem lelki épülés, hanem testi lerongyolódás, civakodás, veszekedés, trágár beszéd, családi perpatvar, viszálykodás. Soha anyai káromkodást, illetlen beszédet nem hallott az ember, mint amennyit hall napjainkban. És egyes suhanék szájából nemesak ömlik a trágárság, hanem szennyes lelküknek nyomait, sőt gondolkodásuknak szüleményeit úgy városon, mint faluhelyen oda vesik a legfeltűnőbb helyekre, utcasarkokra, házaknak oldalaira és hány ártatlan lelket mértelyeznek meg az ilyen szennyes írások. És ezek írónak ugyan csak prédikálhat a pap a templomban, azidhatja őket, mert úgy sem hallgatják meg.

Itt már tennünk kell valamit, az bizonyos. Ha igazán szeretjük székely népünket, akkor nem szabad tovább ölvetett kezekkel nézünk népünk romlását, különösen az ifjúságnak helytelen irányban való haladását, mert amilyen az ifjúság, olyan lesz a jövő társadalom. A városokon különösen fontos feladat háramlik az iparos tanoncokat oktató tanerőkre. Kétségtelen, hogy ezek a tanerők a legnagyobb buzgósággal végzik nehéz feladatukat, de a tanítás mellett valami módon még a nevelést is intenzívebbé kellene tenni, hogy a tanoncok tudatára ébredjenek annak, hogy nekik az iskola falain kívül is bizonyos kötelezettségeik vannak, amelyeknek nem szabad a jóízűléssel és a közérkölciséggel összeütkezésbe jönniök. Azért tanulni meg írni, hogy az első szó is, amit az iskolán kívül leírnak, szemérmes sértő legyen, igazán nem sokat ér. Azért tanulni meg olvasni, hogy az első olvasmányuk is csak pornográfia legyen, az nem hasznos, hanem egyenesen testi és lelki kár. Többet ér az az írástudatlan, becsületes, tisztességes modoru ember, akinek ajkát soha egyetlen megbotránkosztató szó nem hagyja el, mint az, akinek ajkáról írástudó létére állandóan szennyes szavak röpöködnék. A tanoncok nevelésében fontos feladat háramlik a mesterekre is. Nekik is támogatni kell az iskolát abban, hogy a tanoncok nevelésére irányítólag folynak be azzal, hogy nem tőrük az illetlen viselkedést és a trágár beszédet.

Falu helyen is különösen az ifjabb generáció viselkedése és erkölcsi felfogása körül van a baj. Itt a józan gondolkodású szülőknek kell a gyeploszarat rövidebbre fogniok a gyermekeikre nevelőleg hatniok.

Azokon a bajokon, amelyeket mindnyájan látunk és tapasztalunk s amelyeknek székely faja iránt való szeretetből e lap hasábjain (1924 I. 1.) Ürmösi József unit. lelkész hangot adott, szerény nézetem szerint, a fentiek kivül, a vallás-erkölcsi alapon álló egyesületek létesítésével lehet segíteni. Ugy tudom, hogy minden vallásfelekezetnek van egy egy-egy egyesülete, amelyek miniszterileg jóváhagyott alapszabályokkal bírnak s ezek köbelébe kell tömöríteni a fiatalabb nemzedéket és rájuk nevelőleg hatni. A katolikusoknak már 2 év óta van egy miniszterileg jóváhagyott alapszabályú bíró egyesületük, az ideális célú Népszövetség, de sajnos, még csak kevés helyen alakult meg. Ennek az egyesületnek a sáslaját mielőbb ki kell bontani mindennél, ha nem akarjuk tovább töltenül nézni népünk romlását. Népünk megmentése megérdemli az önzetlen munkát és fáradozást.

Havasajli.

Az adó.

Azóta, hogy az emberiség rendezett államokba szerveződött, az állam igazgatásával járó terhek közösen való hordozása nehezült a vállaira. Ez egészen természetes.

Az állami rend fenntartása, a közbiztonság, a haza határainak védelme, az egyesek jogainak megvédése, közlekedési utak építése s azok jó karban tartása, az állam legfőbb kormányzása, törvényhozó testületek fenntartása, igazságszolgáltatás stb. stb., a rendezett államban sok más címen felmerülő költségek fedezése, az állam polgárait terheli. Ez az adó.

Ezen teher alul jogszerűen senki sem vonhatja ki magát. Már Jézus urunk megmondotta volt, hogy add meg az Istennek, ami az Istené és a császárnak (akkor a római császárnak), ami a császáré; vagyis légy vallásos, tiszteljed Istenedet és fizess megadódát.

Ez az intelem ma is jogosult. Az adó ellen kifogása senkinek sem lehet, amíg igazságos és az állam polgárait vagyoni és kereseti viszonyaik — s teherbíró képességeik szerint arányosan terheli.

Az állami szükségleteket végső fokozatig az állam kormányának kell kiszámítani; úgy nemkülönbön a fedezetől szolgáló terhet is annak kell az állam polgáira szétosztania.

Ez a legnagyobb körültekintést igénylő művelet, ha igazságos akar lenni. Ez adja az általános zúgolódásra és méltatlankodásra a legtöbb okot, ha hibák történnék, vagy az állampolgárok teherbíró képességének mértéke túl van lépve.

Lássuk mi a helyzet jelenleg. A bekövetkezett új államalakulás után az *Avarescu*-kormány vette volt a kezébe az adózás új rendszerének felállítását. Temérdek, addig ismeretlen új adócímeket találtak ki minden kereseti és vagyoni ágra s még mielőtt a polgárság megismerhette volna azok

igazságos, vagy némelyekben téves, túlsott voltát; sietve kiméretlenül fel is hajtották.

A mire a közönség reászámít a a helyzet súlyosan nehéz voltára, az *Avarescu* kormány helyét a magát liberálisnak nevezett *Brătianu* kormány foglalta el. Es a kormány hamar belátta az előző kormány adórendszerének és adómértékének hibás voltát és az volt kormányzatának jóformán első fontos ténye, hogy új adópolitikával, új alapra fekteti az egész adózási rendszert is.

Az volt az alapelve, hogy eltörli az előző kormány által felállított sokféle adót s egyesesíti úgy az állami adókat, mint a különféle pótdadókat. Minden adót az állam szed be és osztja fel a különböző szükségletek szerint. Így például a községek szükségleteinek a fedezése tekintetében a hatóságok, főülről nyert információ szerint, azzal nyugtatták meg a községeket, hogy az állam által kivetendő és behajtandó adóba belefoglaltatik a községek szükségleteinek fedezete is, oly módon, hogy ami a községek közjövödelmeiből fedezetet nem talál, az az állam által a közadókból fog fedeztetni.

Az imént jelzett elvi felfogás mellett megalkotott új adótörvény életbe léptetése alkalmából *Vintila I. Brătianu* pénzügyminiszter 1923. évi február hóban az adózást, az adókiszámlást, kivétést stb. ismertető füzetet adott ki a saját neve alatt. Kiszámlítja a pénzügyminiszter ebben a füzetben, hogy pl. egy 4 hektár (7 kat. hold) földet bíró birtokosnak mennyi lehet az évi jövedelme s félreismerhetlenül kijelenti, hogy az után a kiszámlított jövedelem után 12 százalékos állami adót és 8 százalékos megyei és községi pótdadót, vagyis összesen 20 százalékos adót kell évente fizetni, ami együttdét teszi a tiszta jövedelemnek.

Bárha ez az előbb létezett különböző adónemek egyesítése után megállapított adó is jelentékeny sullyal nehezedett a polgárság vállaira, ebbe zúgolódás nélkül belenyugodott, főképp a pénzügyminiszter urnak a fentjelzett ismertető füzetében foglalt s szörül-szóra idézett, megnyugtató, következő nyilatkozata után:

„Az új törvény szerint a fent említettek (12% állami adó és 8% megyei és községi pótdadón) kívül, más adókat a földre kivetni nem lehet, úgy hogy a földgazdák *megszabadultak*: az általános jöv. pótdadótól, a hadi pótdadótól, a jövedelem- és vagyoni-adótól, a betegápolási pótdadótól, melyeket az állam javára fizettek; valamint az ut-, megyei- és községi pótdadóktól és egyéb pótdadóktól, melyek az ország egyes részeiben léteztek. Így tehát 1923. április 1-től megszűnnek az összes eddigi, föld és házasodó után járó megyei- és községi pótdadók, melyek tudvaleg nagyon magasak voltak és a legtöbb községben 4—10-szeresét tették ki az állami adóknak.”

A pénzügyminiszter urnak ez a

kijelentése oly nyugodt, oly előkelő és annyira magán viseli a komoly megmondósság bélyegét, hogy abban nemcsak hogy senki sem kételkedett, hanem teljes meggyugvást vont maga után minden vonalon.

Éppen ezért bombaként hatott a gazdaközönségre, a midőn arra ébredett, hogy az állam, bár a megyei és községi pótdadó címén beszédett 8 százalékos adót sem adja ki a községeknek, hanem azt is a saját céljaira fordítja és a községeket saját sorsukra bízta: fedezzék, ahogy tudják szükségleteiket.

A miniszeri kijelentés ellenére tehát újabb teherrel sújtják a földművelő népet az alantós hatóságok, hogy a községek igazgatásával járó szükségletek fedezetét nyerjenek. Hogy ne szerepeljen a pótdadó elnevezés, különböző símeket találtak ki, hogy azokból válogassanak a községek vezetői, a melyen kivetik az új terheket.

Igy például Taureni Bikafalva községben *maximált illeték* címen a községi birtokosságra minden mivelhető kat. hold föld után 10 leu, minden házas beltelek után 30 leu, minden leölt sertés után 15 leu és minden adózó polgárra 10 leu újabb községi pótdadót vetettek ki.

Ezt a birtokosok, tekintettel az új adózást kísérő pénzügyminiszeri kijelentésekre, törvénytelennek és igazságtalannak tartják, a községi képviselőtestület határozatát kötelező erejűnek el nem ismerik, annak ellentmondottak, ezen önkényesen kivették, s a törvény alapján megállapított és be is szedett állami, megyei és községi adók és pótdadók összegét is megszűnteszték, új pótdadót fizetni nem hajlandók. Ellenben várják, hogy ígéret szerinti, az állam pótolja a község közjövendelmeire tul fedezetlen maradó szükségleteket.

Ez is felel meg az új adótörvényhez fűzött megnyugtatónak és az igazságnak. Sz. Szakáts Péter.

Levél a szerkesztőhöz!

Kedves Szerkesztő Ur! Ugy-e ott volt Őa is a főispán bankettjén? Hallotta a szónoklatokat ugyebár? Tudja, mit találtam én érdekesnek a szónoklatokban? Azt, hogy a szónokok legnagyobbrésze megtagadta a mesterségét. Az alispán kijelentette, hogy ő nem mint alispán szólal fel, hanem mint megyei földbirtokos. A törvényszék szónokája kijelentette, hogy ő nem mint magistrat, nem mint bíró szólal fel, hanem mint a város egyszerű polgára. Sőt még az én aranyos nagybőgős barátom: idősb Duka fő fő adóellenőr is kijelentette, hogy ő nem mint főnök szólal fel, hanem mint: ember, avagy mint fagyóker, amely csak azért szívja fel a nedvet a földből, hogy az államháztartás fája minél szebb lombot s gyümölcsöt hozhasson! (Bár már lát-nám a gyümölcsöket.) Szinte kedvem lett volna nekem is felszólalni, nem mint államügyész, hanem mint többszörös háztulajdonos, avagy mint rófoló-milliomos. Azonban minthogy sem millióim, sem házaim nincsenek, sőt még egy nyomorult homoródi villateltet sem kaptam, jobbnak láttam arra az álláspontra helyezkedni, hogy: „beszélni ezüst, hallgatni arany”. Az így szerzett aranyakat aztán a szomszédos kávéházban felváltottam a jó kedvem kerekedvén, úgy megtáncoltattam az örökké aranyos kedélyű prefectusnét s a csatolt részek kétségkívül legbájosabb polgármesternéjét, valamint a Monna Lysa arcu szigarancafőnökét (s a többi bájos asszonyokat), hogy azt hiszem, nem lesz panaszkuk.

De ha már a banketten nem be-

széltem, beszélek legalább itt és pedig, hogy divatos legyenek, én is megtagadom a mesterségemet s nem, mint államügyész szólok Őahöz, hanem mint: Pistabácsi. Ez most annál praktikusabb, mert olyasmiről kell szólnom, amiről az ügyész csak vádlólag szólhat: az árdrágításról. S minthogy egy árdrágítást akarok indokolni, védeni, így hát jobb, ha mint Pistabácsi szólok.

Igen: árdrágítást védek. Azt az árdrágítást, amelyet az udvarhelyi filharmonikus társaság követett el akkor, amikor a pártoló tagsági díjat évi 40 leura emelte fel. A nyájas olvaó azt fogja kérdezni, hogy hát még ez is árdrágítás?? Hát mi az a 40 leu? Mit lehet ma azért kapni? Majdnem egy kiló turót, avagy egy fél cipőtalpalásnak a felét. És mit adnak mi érte? Azt a jóleső tudatot, hogy az illető, aki a 40 leut befizette, pártoló tagja a filharmonikus társaságnak, támogat egy kulturegyesületet, de meg ezenfelül is az egyesület évi 2 hangversenyére a maga és még egy családtagja részére *féláru jegyet* válthat. A mostani 30 leus helyárák mellett ez 4 szer 15 leu, vagyis 60 leu megtakarítást jelent.

De még ezt az igen szerény tagdíjmelést sem csináltuk volna, ha nem volnánk rákényszerítve. Hiszen mi vagyunk talán az egyedüli egyesület, amely 3 év óta egy és ugyanazon tagdíjakat szedi. Pedig 3 év alatt sokat drágult a világ. De a kasszánk teljes üressége rá is kényszerített az árdrágításra. Nem bánom, ha ki is kapok, de elárulom, hogy a pénztárosunk mult heti jelentése szerint 37 leu a pénztári maradványunk s ezzel szemben 1100 leu a tartozásunk. S mi még sem esünk kétségbe, hanem tanulunk, dolgozunk a februári Schubert-operettre. Nem tudom, mért, de én úgy érzem, hogy van valami bájos bohémkönyelműség, de egyben dicsérendő akaratérő is abban, hogy az a muzsikusi társaság, amelynek egy huncut vasa sincs a kasszában, csak adóssága, ugyanakkor rendíthetetlenül készül egy olyan zenei eseményre, amelynek bemutatása 8-10,000 leut igényel. De szívesen tesszük, mert tudjuk, hogy a hátunk megett van a mi támaszunk és erősségünk, az a 400 pártoló tag, akiknek magasabb zenei szórakoztatása a mi kötelességünk. S tudjuk, hogy ez a mi közönségünk szó nélkül, sőt örömmel fogja megadni ezeket a csekély 40 leubát, annak a filharmonikus társaságnak, amely sohasem politizál, sohasem tekint vallási vagy nemzetiségi háőmbégeknek, amelynek tagjait kisebb-nagyobb csoportokban ott látjuk mindenütt, ahol zenével vagy dallal kell szórakoztatni, ahol kultur-törékvéseket kell támogatni, mert mi épp oly szívesen játszunk a katólikusoknak, mint a reformátusoknak vagy bármely más vallásúknak, épp oly szívesen énekelünk a magyaroknak, mint a románoknak, avagy a szászoknak.

Mi tudjuk, hogy a mi aranyos közönségünk, amely nagyon szereti a szép zenét, a szép dalt, megadja a mi kultur-munkánkhoz szükséges eszközöket, azért üres kassza mellett is bizalomteljes szívet énekeljük az örökszép Schubert-melódiát, hogy

„Orgonáknak hófehér
Bávos szirma hull,
És en szíveinkhez ér
Láthatatlanul...”

A viszontlátásig, üdvözli:

Pistabácsi.

83 holdnyi
elsőrendű birtok, 6 holdnyi
belsőséggel, Kobátfalván el-
adó. Értkezhetni:
Dr. Jodál Gábor ügyvéddel.

A gazdasági egyesület állásfoglalása az erdélyi fajta marhatenyésztés mellett.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület f. havi választmányi ülése a vármegye állattenyésztési ügyeivel és a szarvasmarha tenyésztéséről szándékolt megváltoztatásával foglalkozván, a következő határozatot hozta:

Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesülete tiltakozik az ellen, hogy a vármegyében a tenyésztés a siementali marha tenyésztése legyen és az erdélyi fehér szarvasmarha tenyésztésének hatóságai előmozdítását kívánja. Indokolja ezen álláspontját azal, hogy a vármegye területén (pld. Homoródszentpálon, Szentgyehásfaluban stb.) a siementali szarvasmarha tenyésztésével folytatott kísérletek igazolták azt, hogy ahol (különösen havasi községekben) a lakosság a siementali marha nagyobb létszámát gazdasági viszonyai és életmódja miatt biztosítani nem tudta, az eredmény az volt, hogy még a direkt importált állatok is pár generáció alatt elcseneveztek és tördővésre való hajlamosságuk miatt kipusztultak. A siementali tenyésztés mellett eredményesebb gazdálkodás mellett eredményesebb terjesztés a vármegye lakosságának tulajdoni része a klíma, havasi legelők és más adott viszonyok miatt csak külső terjesztés tud gazdálkodni és a tarka tenyésztés rácsorváltása végzetes károkkal járna.

Az egyesület felkéri a vármegye állattenyésztési bizottságát, hogy a vármegye lakossága által fizetett díjakból keletkezett állattenyésztési alpból ne csak siementali, hanem fehér bikákat is szerezzen be, oda, ahova ez szükséges és ne csak a siementali, hanem a megfelelő fehér teheneket is törzkönyvezzék és kiváló fehér bikák tenyésztését is mozdítsa elő és a fehér bikákat tenyésztők szindikátusát is szervezze. Felkéri az egyesület a vármegyei állattenyésztési felügyelő urat, hogy egyesületi szakértő gazdák bevonásával tartson ezen óriási fontosságú kérdésben anketet (esetleg a kereszturi kiállítás alkalmával), melynek eredményét terjesse felettes hatóságához fel, nehogy bürokratikusan oly intézkedések tétessenek, melyek a vármegye lakosságának gazdálkodását lételemében forgatják fel és óriási kárral járnak.

HIREK.

Január 19.

Nagy jelmezes és álarczos

Ellérestélyt rendez február hó 2-ikán, a helybeli Polgári Önképző Egyesület a Bukarest-szálló színháztermében.

Nem tudom, iróniának véljem-e, hogy a rendező bizottság egyik igen ágilis tagja éppen engem kért fel az estély beharangozására, engem, akiről az én igen tisztelt barátomuram is nagyon jól tudta, hogy a mulatságnak s éppen a „most” mulatságoknak nem vagyok nagy barátja. Az én tartózkodásom azonban nem teheti azt, hogy most már talán egy, vagy több, vén hóborzot kedvéért mindenki utálja a vigadást. Sőt ellenkezőleg! Mi is lenne velünk, ha már fiatalságunk is, a melynek csapongó lelket még nem iltet meg a kezdődő vénység, fejét lehorgasztva élne le világát e siralom-völgyben? S milyen lenne az élet, ha mindennapi szürkenégből nem ragadna ki valami, s a lelkek a jó kedv szárnyán nem repülének bár néhány órára messzi... messzi, hová nem jut

el a földnek sara, nem hallgat el az élet nyomorúságának jajkiáltása?

Tehát az egyesület rendező bizottsága néhány órára jókedvet akar szerezni a közönségnek a módot akar nyújtani, hogy az estélyen mindenki kimulathassa, kikacaghassa magát. Az egész élet önzés, s a rendező bizottságot is az önzés vezeti, mert minél nagyobb összeget akar beosztani, de mert önzése jótételem cél szolgál, kérem nem kell neves városunk mindenrendű és rangú lakóját, ne késlekedjék s most azonnal kezdje el a készüldést, hogy az estély minden tekintetben kitűnően sikerüljön. A leányok hajthatatlan apjuk előtt minél többet sirjanak, ha kell szokogjanak, csak meglehessen egy páratlanul pompás jelmez, ifjaink minden más, kiadásos mulatozástól tartózkodjanak, csak hogy a legelőnyösebb körkötumben tetszelegessenek szívük titkos vagy nyíltan vallott ideálja előtt, mert e gondosság még haszonnal is járhat. A két legszebb női, s a két legérdekesebb férfi jelmez boldog tulajdonosai ugyanis, úgy értesültem, egy-egy millió német papírmárka értékű jutalomtárgyat kapnak, s ezen kívül a dicsőség is ér még valamit. No de lesz egyéb is, lesz konfetti, szerpentin, majd gazdag tombola, melynek jutalmi tárgyai közt szerepelnek: egy-két gazdátlan császári trón, két évre adó leengedés, a forgalmi adó alól való általános fölmentés, stb. stb.

Eltekintve azonban minden jutalomtól, milyen nagy jutalom lesz, ha a farsangon felsallangozott lovak röpítik a boldog párokat az anyakönyvvel, s hogy senki az esetleges késedelem miatt kétségbe ne essék, azt is megengedem, hogy városi tanácsunk a mulatság hírére, leguőbbi tanácsülésében intézkedett, hogy az anyakönyv-vezetőt egész husvétig, s ha szükség: tovább is, megfelelő segédmunkaerő támogassa.

Fő most már: az öregek részéről minél kevesebb zsörtölődés, de a bulgyeláris annál gyakoribb nyitogatása, végül minél tömegesebb megjelenés, mert a rendezőség az esetleg künrekedtekről is szenzációs módon fog gondoskodni. — 4.

Egy szánút az élet...

Egy szánút az élet,
S mi utasok vagyunk,
Kendethen bő hóban,
De vigan haladunk.

Minél tovább megyünk,
Kevesebb lesz a hó,
An át mind kopottabb,
S lassabban megy a ló.

Bárhová vissz a vágy,
Ki van mérve útunk,
Máskéfé indultunk,
S mind egy helyre jutunk.

Mikor az át elfogy,
Barmi cél int nekünk,
Tálat veast az élet,
Ma a sírba esünk. —

Kertész Albert.

* Szerző kiadandó újabb kötetéből.

A kormány iskolarendeleivel kapcsolatban az erdélyi ref. egyházkerület f. hó 11-ikén, Kolozsváron, népes és impozáns rendkívüli közgyűlést tartott. Nagy Károly püspök és gróf Bethlen Ödön főgondnok megnyitotta imája, illetve beszéde után Illés Gyula, Péter Károly ismertették az ügyet, a hermánnyal (mondhatni: minden eredmény nélkül) folytatott tárgyalásokat. Majd határozati javaslatot terjesztettek elő, melyhez Bernády György dr. képviselő szólt. Ezután egyhangúlag kimondották, hogy bár a közgyűlés a kormány sérelmes rendeleteit törvényen alapulóknak, igazságosoknak el nem ismeri, egyelőre megkísérlik annak vég-

rehabilitációját abban a reményben, hogy később a kormány is hajlandó lesz az egyház autonómiájával a pedagógia elveivel ellentétes rendeleteit módosítani.

Prefectusai beiktatás. Andreas prefectus f. hó 14 ikén tartotta beiktatását a vármegyeházán. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, a mely után a kisteremben Szabó Gábor subprefectus román nyelvű beszédében üdvözölte, hivatalba lépése és az újváltalmával, az új prefectust, kérve a megye érdekeinek és a tisztviselők munkájának támogatását. Andreas prefectus ezt román és magyar nyelvű beszédeiben meg is ígérte. Az egyházak, testületek, hatóságok tisztelgése során ránk nézve különösebb jelentősége volt a Magyar Párt tisztelgésnek. A párt nevében Sz. Székely Péter mélyen átgondolt és szép szavakban fejtette ki a magyarság itteni helyzetét, érzelmeit, állambűségét, mely a kormányzat részéről meg a méltánylás jutalmát nem kapta meg. Kéri az új prefectust, hogy a ránk nézve sérelmes szigorúságokat jóindulattal, a kormány felvilágosításával enyhíteni igyekezzék. A prefectus jóindulatát ezuttal is ismételtén kifejezte. Este a Bukarest szálló színháztermében népes bankett volt. Ezen Andreas prefectus a királyra mondott ünnepélyes felköszöntője után többen, így: Pops János, Szabó Gábor subprefectus, Sebesi János dr., Constantinescu bíró, Dobrota liceumi igazgató, Duka András, Nagy János, Balázay Sándor stb. ezáltal fel, főként az új prefectusra, a megyében való harmonikus, békés együttélésre írtvén poharaikat.

Egyházi estély. A református egyház legközelebbi vallásos estélyát jövő vasárnap, jan. 27 én fogja megtartani. Programját a jövő számban adjuk közre.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon nemeslelkű ismerőseimnek, akik a felejthetetlen emlékü Kálmán fiam tragikus elhalálásával engem és családomat ért mérhetetlen fájdalmat meleg részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezután fejezem ki hálás köszönetemet Székelykeresztúr, 1924. január 8. Ösv. Ajváss Kristófné és családja.

Művészet. F. hó 21 ikén, hét ón este 8 órakor, a Bukarest szálló színháztermében három országosan ismert előadóművész fogja érdekes és kiváló színjátékot játszani. E három név: Szász Ilona, Nagy Endre kabaréjának egykori kiváló erőssége, Örvössy Géza, a kolozsvári színház jeles bonvivántja és Ferenczy Gyula dr. a neves és dívtatos zeneszerző. Ilyen nevek előre is biztosíthatják a közönséget a program elsőrendűségéről s így feltehető, hogy a közönség is ez estén tömeges látogatásával fogja a színházat felkeresni.

Az 1924 évi ujono-korosztályba tartozó ifjakat, a hadügyi miniszter rendelete folytán, a brassói hadkiegészítő parancsnokság bevonulásra, illetve jelentkezésre szólítja fel. Február hó 1 éa bevonulni tartoznak az 1924 évi lajstrom alapján, a mult évi sorozáson, besorozottak közül azok, akik a gyalogsághoz, lovassághoz, vagy tüzérséghez tartoznak. Egyidejűleg azonban jelentkezni kötelesek a be nem sorozottak, vagy felmentettek is. Február 5 ikén bevonulnak az egyéb (segéd) szolgálatra besorozottak, március 1-én pedig azok a lovasok, akik lovaik bent hagyásával, saját szolgálatukat megrovidíteni szándékoznak. A parancsnokság figyelmeztet mindnkit.

hogy az urakelészor jó melegen öltözködjék fel, hogy a mig beosztása, elszállítása megtörténik, meg ne hűljön. A rendeletnek nem engedelmességet szigorúan megbüntetik.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen Lujzikánk elhunytá alkalmával részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezután mond köszönetet: *Márk Albert és családja.*

Immeretterjesztő előadás. Amint már jeleztük, a román kath. fogimnázium tornacsarnokában vasárnap, jan. 20 án immeretterjesztő előadást tartanak vetített képekkel a XVII században élt nagy festőművészről, Rembrandtról. A közönségnek alkalma lesz szemlélni a vásznon nemcsak magának a művésznak és kacsias első feleségének: Saskiának arcmásait, de a többi családtagokat is, így az öreg apát és anyját. Aztán sorra jönnek a szebbnél szebb rézkarcok, bibliai tárgyú festmények, nagy kompozíciók és végtelenül bájos tájképek. Felhívjuk erre az előadásra különösen a tanuló ifjuság figyelmét, mert ritkán nyílik alkalma ilyesmit láthatni, holott semmi sem hat erősebben a fogékony ifjú lelkekre, mint a szép, ami nagy festők és szobrászok műveiben mutatkozik a későbbi utódoknak is nemes élvezetet, lelkesítő szórakozást nyújt. Az előadás hat órakor kezdődik és belépődíj teljes egészében szertartás. A terem fűtéséről gondoskodás történik.

A hadiárvaik karácsonyára, melynek kedves ünnepségéről már a mult számunkban megemlékestünk, a gondozó bizottság elszámolása szerint, az alábbi adakoztak, akiknek a bizottság ezután is hálás köszönetet mond. Oklándi ref. esperesi hivatal, több ref. községből, 500 leu. Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár R. t., Nistor Joachim, Deregi orv. állomásfőnök 200—200 leu. Szöllősi Samu 150 Banca Generală, „Cetatea” bank, Agrár Takarékpénztár, Szezagárosok szeszfinomítója R. t., Egyesült Ipar és Jelzálogbank, Neamtju prefectus, dr. Bärbat ügyvéd, dr. Sucu közjegyző, Muzsnay Domokosné, Hirsch Hermann, Cornelia Kovács 100—100, dr. Váró Géza, dr. Böhm Jenőné, Farkas Gáborné 60—60 Klein Zsigmond, Deutsch, Schuster és Tsa. dr. Sárba Jánosné, Kalos Margit, Seiler Jánosné, Bod Emma, Farkas Mártonné, Crăciun rendőrfőnök, dr. Cămpinean Corneliu, Stef Josif, Balázs Tamásné 50—50, Sütő Lajos, Mihályi Olga, Ösv. Gáfi, Endréné Sámson Lajos, Corneliu Cirlea, Kovács Istvánné 40—40, dr. Ácsné, Ehrlich Béla, Sipos Béláné 30—30, Bădănu Coraenle 26, Guttman Samuel Farkas Samuelné 25—25, Pál István preláta-apat, szenátor, Euf. Anastasiu dr. Vass Lajos ügyvéd, Gyermek Mihály, Györfy István, Szabó Gábor alispán, Hirléder Ákos, Chech Lipót, Gábor Zsigmond Gáspár Boldizsár, Forró Géza, Dimitrescu bíró, Hirsch Rudolf, Löbl Mendel, Dénes Samuel, Torók Arthur, Elena Mesteiu, Ébert Andrásné, dr. Dienerchné, Dávid Izidor, Iszákovits Bernát, Szabó János, Maria Györfy, Molárné Szabó Rózália, Francisc Statimann, Ella Pelczner, Tóth Carol 20—20, Gál József, Căout Lázár, A. Molnár, Vilma Molnár, Mihail Pál, Kunda, Pálffy Ákos, Kis István, Tibád Gusztávné, Gergely János esperes 10—10 Dombi Mózes 5 és Benezédi Ferenc 2 leu. Összesen: 4133 leu. Természetben adakoztak a következők: Fénya András cipész 1 pár cipő, Marginean Adorjáné teasütemény és 1 drb. sál, Kovács Dénes 1 drb. párizserkolbász, Orbán Miklós 1 rud szalámi, dr. Böhm Jenőné 1 drb. meleg trikó, Kovács Józsefné 2 drb. ing, 2 pár harisnya és keksz, Nistor Jánosné mézesasztal, Bod Emma 1 torta, Pilich Ludvigné vegyes apró tészák és cukorka, dr. Pelczerné cukorka, 2 zsebkendő és 1 sál, Dr. Wornaké alma, Türk Sándorné egy flanel ruha, Rájk Józsefné mézeskalács és

cukorka, dr. Göllner Béláné diós mákos kalács, cukorka és dió, dr. Kálmán Józsefné teasütemény és füge, Negru u. Emilné teasütemény, aranydió és cukorka, Farkas Ilonka különböző tészta és cukorka, Eliza Bozgan 1 ing, 2 zsebkendő, Révay Györgyné 1 blúz, 1 óv, 1 kőrső, 1 könyv és birsalmasajt, Micu Viktorné a karácsonyfa és 1 sapka, Sima Klementinné karácsonyfa díszkeszítők cukorral és 1 karmantyu, Finta tanárné 1 doboz teasütemény és 2 sapka, D. bitzky Biláné teasütemény, Bakácsy Károlyné alma, Pál Jánosné 2 kalács, Sándor Ernőné 1 pár lábszárvédő, 1 plasztikon és dió, Lebovits Géza percc. Ungár Albert cipész 1 pár cipő Hirléder Ervinoke 1 gyermekruha, 1 pár harisnya, 1 pár zokni, 1 pár cipő, 1 blúzocaka, 1 könyvtáska, 1 doboz cukorka, percc. Becsek 2 pár karmantyu, Székács Gyula 2 doboz keksz, Szilágyiné tészta, Jakab Gizi tanítónő 2 drb. kézimunka kötényt. Odorheiu 1924 jan. 11 én. Nistor elnök, Micu Viktorné, titkár.

renezi Irmuska, Tassaly Mariska, Tassaly László, Kerekes Árpád.

A Filharmonikus Társaság jövő heti probaprogramja: hétfőn: zenekar és az első felvonás összes szereplői, kedden: Vogl, Schubert, Bieder, Brander, Schöber, Éli, Madi és Madi szerepek alakítói, szerdán: Grisi, Schöber, Schubert és Madi szerepeiket alakítói, pénteken: a zenekar, valamint a hétfőre és szerdára hívott szereplők.

A Vasárnapi Ujság terjedelmében és tartalomában jelentősen megnövekedett az érdeklődés körében mindegyik legteljesebb eleméről szerették meg, ennek a pompás fejlődő heti lapnak. A legfrissebb szám is méltán rászólgát az olvasásra. Képes cikkeket közöl a Nobel-díj az évi nyerteséről, a magyar amerikai háziipari állításról és különösen érdekes az állatok életéről és az órák történetéről írott számos képpel illusztrált cikk. Az erdélyi művészi életet különösen érdekelni fogják a marosvásárhelyi kollégiumban feltűnt fiatal székely művészek, a hetedik gimnázium Bardi Andrásnak képei. A szövegrészben sok más értékes olvasmány közül Benedek Elek elbeszéléseit és Franyó Zoltán versét kell különösen kiemelni. A feltűnően gazdag Vasárnapi Ujság ára 15 leu. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal.

Az új prefectus egyik legürgeőbb feladata lehet az odorheiai postahivatalnál, az ajánlott levelek feladása körül rendet teremteni. Régebben mindig két tisztviselő végezte az ajánlott küldemények felvételét, úgy, hogy az egyik a hivatalos és vidéki leveleket intézte, a másik pedig a városi forgalmat bonyolította le. Így is éppen elég dolga volt mindkét tisztviselőnek. Lehet képzelni, hogy mily nehéz feladata van most egynék, ki e mellett még az értékcsökken kiadását is teljesíti. Nekünk — a közönségnek — nem ez a legfajdalmasabb, hanem az, hogy sokszor órákon át kell várakozniuk, míg egy ajánlott levelet feladhatjuk. Ez az állapot tűrhetetlen, mert „az idő pénz!” Kérünk kell tehát a prefectus urat, hogy e téren is minél előbb teremtsen rendet. (Beküldték.)

KÖZGAZDASÁG.

„Jó tél — jó nyár” — mondja a régiek szájhagyományja. A tél ellen nem lehet semmi kifogásunk, az ugyancsak támogatja foga fehérlését s utána bizony Isten ránk férne egy igen is nagyon jó nyár. Isten titka az, ki tudja, mit hoz a jövőre?

Újra népünk konzervativizmushoz nyulok. Az idej nagy hó nedves, fagymentes földre hullott. Őzti vetéseink bujnak, kövérek. A nagy hótakaró és a fagymentes föld közt meleg párázat fejlődik ki s ez, ha nem kap kivézető utat, a dusan fejlődő vetés megpállik, elpusztul. Pedig nézzük csak meg a hótakarót. Fényes napsugaras déli olvadások következtében a havat vékony jégréteg borítja s ez nem engedi, hogy a fejlődő meleg párázat elillanhasson s késs a veszedelem. E bajon azonban könnyen segíthet a gondos gazda. Újjon lova hátára, ha van ugyan neki, nehányszor a vetésén nyargaljon végig s minden lábnyom egy párázat-elvezető csatorna lesz, vagy ha nincs lova, járomba fogott szarvasmarhák nehányszori föl- s lehajtása is teljesen segít a bajon. Nem nagy dolog az egész, még a kételkedők is megpróbálhatják s tavasszal látni fogják hasznát.

A mult keddi piacon: a buza 76—82, árpa 67—68, rozs 66—70, zab 36—40, törökbuza 66—68, burgonya 20—23 leuban kelt el vékánként.

V-6.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu (Székelyudvarhely)

KIVÁGVA!

A forgalmi adó átalányban való fizetésének kérelmezése, a mint utólag minket értesítenek, vásárokról járó iparosaink és kereskedőink részére azért is ajánlatos és célszerű, mert azok, a kik itt az átalányt megfizették, s ezt igazolják, más városokban, illetve községekben nem tartoznak az 1% ot megfizetni. Az érdeklődők a beadandó kérvény és mellékleteinek mintáit a helybeli Polgári Önképző Egyletben megtekinthetik!

Fillérestély. A Polgári Önképző Egylet f. hó 22 ikén, kedden este 8 órai kezdettel rendezi legközelebbi fillérestélyát. Az érdekes és változatos műsor a következők: 1. Nyitány: Halász Róbert zenekara. 2. Szabadelőadás: Kossy István főgimn. tanár. 3. Ének: Lőrincz Teréz, kiséri: Halász Róbert. 4. Szaval: Magyar Erzsike. 5. Tréfás jelenet; előadja: Kerestély Jenő. 6. Hegedű szóló; előadja: Szabó Ernő, zongorán kiséri: Tompa Lászlóné. 7. Monológ, előadja: Szentes Annuska. 8. Ének: Bodrogi Balázs, zongorán kiséri: ifj. Göllner Béla. 9. Szaval: Szekes Jenő. 10. Szindarab, szereplők: Erőss Olga, Geréb Emma, ifj. Szabó Ödön, Kerestély Jenő. Rendezők: Fe-

Friss teavaj kapható a Kassay bodegában!

Bulevard Regele Ferdinand 25. sz.
(Voll Kossuth-utca).

Valódi finom angol gyapju-szövetek

megérkeztek és feltűnő
olcsón kerülnek eladásra

Löbl R.

üzletében, ahol bélesek, vásznak, ág- és asztalneműk,
nyakkendők, zsebkendők és választékban kaphatók.

Gyapjustruksok feltűnő olcsón!

No. G. 1717-1923

Publicație de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc a judecătoriei de ocol Ocland fu senzu § ul 102 de lege LX din anul 1881 prin această publică să fu urma de cizului din anul de sub No. C 170-923 al judecătoriei de ocol din Ocland efectuându-se în ziua 6 Dec 1923 pentru suma de 545 Leu și acces. execuțiunii de escoutentare fu favorul Kapitány János din Barsolt repr. adv. Dr. Lucze Gyula mișcătoarele cu prinse cu această ocaziune și prețuite 5000 Leu și anume 2 buc. scroafe, se vor vinde prin licitație publică.

Deci fu urma decizului sub No. G. 1717-1923 a judecătoriei de ocol Ocland pentru focassarea prescuțiunii de 545 Leu capital și accesoriile stabilite până azi să decide terminul de licitație pe ziua de 28 Ianuarie 1924 la orele 14 după masă la fața locului și la acea cumpărătorii să țină cu acea observare, că mișcătoarele din sus fu senzul Art. de lege LX din anul 1881 § ul 107, 108 din partea § ului mai sus, acestea mișcătoarele se vor vinde sub prețul estimat. Ocland, la 8 Ianuarie 1924.

A. Agyagási deleg. jud.

Tribunalul Odorheiu ca instanța apelativă.

Pa 532/4-1923.

In numele legii.

Tribunalul Odorheiu ca instanța apelativă la dezbaterea publică ținută la 26 Iulie 1923 a luat sub deliberare cauza penală intentată contra lui Antoniu Iacob pentru delict de speculă în care judecătoria de ocol Cristur a adus sentința fu ziua de 28 Martie

KIVÁGVA!

Kölcsönöket,

folyózámlára és váltóra, gyorsan folyóait

Kül- és belföldi

átutalásokat jutányosan eszközöl

Betéteket

előnyösen kamatoztat:

Egyesült Ipar- és Jézálogbank

Részvénytársaság

székelyudvarhelyi fiókja.

Hirdetmény.

Alulírott pénzintézet közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi 2097 számú tjkvben foglalt a 906 hr. számú Orbán László és Orbán Lászlóné szül. Talaba Ida tulajdonát képező, a Str. Prințul Mircea (Petőfi u'ca) 10 hrsz. alatti beldőség (több családnak való lakáson kívül, van egy üzlethelyiség és egy teljesen berendezett pékműhely)

1924. évi január 31 ik napján délután 3 órakor

a Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth utca) 1. szám alatt levő hivatalos helyiségében, önkéntes árverésen el fog adatni. Árverezni szándékozik az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénzt kötelesek letenni.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

"Cetatea" Bank

Fióktintézte, Székelyudvarhely.

Eladó gőzmosóda.

Egy mosó, vasaló és fényező-gépekkel felszerelt mosóda, jutányos árban, azonnal eladó. Értekezni lehet: Str. Prințul Mircea (Petőfi-u.) 8 sz. alatt a tulajdonossal. — Ugyanott 1 nagy plüske szőnyeg és 1 gramofon 30 drb dupla lemezzel azonnal eladó.

Köményt veszek

bármily mennyiségben Piața Reg. Maria 6 sz. alatt balra az emeleten. (Szebeni-bürlizlet felett.)

Értesítés!

Cseplőgép-tulajdonosok, kis- és nagyipari üzemtulajdonosok szives figyelmét tisztelettel felhívom, hogy az aradi

"ASTRA" (régiben Marta) MOTORGYÁR

gyártmányait, u. m.:

benzin-motorok, elektromos motor-csoportok (agregátorok), precíziós esztergapadok, fűrőgépek, amerikai-erek etc. raktáron tartom, mint a cég képviselője, s nálam a gyár összes gyártmányait gyári árban beszereshetők.

Felvilágosítások, árjegyzékekkel díjmentesen szolgálok.

Biró Endre okleveles mérnök gépipari vállalata

Tg. Mures (Marosvásárhely), Strada Sorban Voda (Kínizai Pál-u.) 1. a.

Recsenyédi

birtokom eladó.

Dr. Hinléder Fels Ernő.

Mechanikus autó- és gépjavitó műhely megnyitás.

A n. é. közönség szives tudomására beszom, hogy Kossuth-utca 92 sz. a. (Barkócsy-vendéglő közepű udvarán) mechanikus autó- és gépjavitó műhelyemet Jirgál Alajos vezetésevel f. évi jannar hó 1-én megnyitottam.

Mindenféle gépek, u. m.:

Autók, cseplőgépek, benzinmotorok, motor- és rendes kerékpárok, könnyűnyomdal gépek, vízvezetők, irógépek, kötőgépek, varrógépek, gramofonok, telefonok, erő- és gyenge áramu villamos berendezések, villany-motorok, dinamók és mágnes-nyújtók, kát. és vízvezetők

lelkismeretes és pontos javítását elvállalom. A kiadott munkáért egy erkölcsleg, mint anyagilag garanciát vállalom.

Egyben felhívom az érdekeltek figyelmét a f. évi március 16-án nyitandó és 3-4 hétre terjedő gépkezelő-vezetői (szőr) tanfolyamra. Ercől bővebb felvilágosítással fairsagsozok fogok szolgálni. Teher- és luxus-autó szállítást, ha elment a hó, az ország bármely részébe vállalom.

A műhely részére tanulókat felveszek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

Ifj. Barkócsy Albert.

Egy darab vastagság- és abrikter-gyalugép

500 mm., I transzmisszió komplot 320 cm. hosszú, I benzin-motor 6/7-es és I kör- fűrészes komplot

teljes felszereléssel

üzemben bemutatva eladók. Értekezhetni és a gépeket megsemlélni lehet:

Gábos György

asztalonán

Lueta Lövete (Odorhelumegye).

Hát érdemes

szekérzámossal vásárolni tűzfát, amikor elsőrangú

apritott tűzifa

kilógrammonként is beszereshető:

Szentimre utca 3. szám alatt?

1 darab Wicterle-

eséplőgép, csak szilazattal, 5 lóerős nyersolaj-motorral 1924 évi február hó 1-én, nyilvános árverésen, szabadkőzből eladatik. Győrfi János, Firtános (Firtosmartonos.)

Kassay BODEGA!

Olcsón jót kap. Nagy választék van mindennemű hideg ételekben, többféle halakban, tea süteményekben, csokoládé és cukorkákban. Első minőségű likőrök: negyed, fél és literes üvegekben; cognac 0,1, 0,2, 0,3, 0,7 dl, üvegekben; többféle butellás nehéz fajborok, ürmös, Andronyi és Mascotte pezsgők. Mindezek a legjutányosabb árban kaphatók:

Kassay F. Dénes.

Ujjonnan berendezett üzlethelyiségemben

raktáron tartok

nagyválasztékban és a legkényesebb izlésnek is megfelelő, finom kivitelben mindenfélé:

arany, ezüst. ékszereket alpacca disztárgyakat. zseborákat, fali- és ébresztő órákat, jeggyűrűket, pápaszemeket, orrcsüptetőket

Elvállalom minden e szakmába tartozó javításokat. Aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron vásárolok.

Iszákovits Bernát

órák, ékszerész és látszerész, Bul. Reg. Ferdinand (v. Kossuth-u.) 20